

VIII. MITJANS DE PRODUCCIÓ AGRÀRIA

1. RECURSOS HUMANS: POBLACIÓ AGRÀRIA

En aquest apartat s'analitza la població agrària valenciana de l'any 2022 i es compara amb les dades de 2021, així com amb la resta dels sectors productius de la Comunitat Valenciana i amb el conjunt de la població agrària espanyola.

Amb la finalitat de proporcionar una informació el més fidedigna possible, es recorre a les diferents fonts oficials: Enquesta de Població Activa (EPA) de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), atur registrat del Servei Valencià d'Ocupació i Formació (LABORA) i afiliació a la Seguretat Social, sobre la base de l'explotació per part de l'Institut Valencià d'Estadística (IVE) dels comptes de cotització i afiliacions a la Seguretat Social (Tresoreria General de la Seguretat Social).

En el quadre 8.1 es mostren les dades trimestrals i la mitjana anual de la població activa, ocupada i aturada total i agrària a la Comunitat Valenciana i Espanya durant 2021 i 2022, sobre la base de l'Enquesta de Població Activa.

A la Comunitat Valenciana, els actius totals van augmentar un 2,6 % i els ocupats totals ho van fer en un 6,0 %. Així mateix, en el sector agrari valencià també es va incrementar tant la població activa com l'ocupada, en un 9,8 % els actius agraris i en un 10,9 % els ocupats agraris. En el conjunt d'Espanya, la població activa agrària es va reduir un 5,5 % i l'ocupada un 3,5 % mentre que els actius i els ocupats totals van créixer en un 0,9 % i un 3,1 %, respectivament.

D'altra banda, el nombre d'aturats agraris a la Comunitat Valenciana va augmentar respecte a 2021, i es va quedar en 13.425 persones, la qual cosa va representar una taxa d'atur agrari del 19,0 %, superior al 16,3 % de taxa d'atur agrari nacional. La taxa de l'atur total a la Comunitat Valenciana en 2022 es va situar en el 13,2 %.

En l'àmbit provincial, els ocupats agraris van créixer un 21,1 %, a Castelló; un 13,2 %, a Alacant, i un 5,9 %, a València.

Quant a la taxa d'atur agrari provincial, a Alacant es va situar en el 30,8 %, a València en el 13,2 % i a Castelló en el 2,7 %.

En 2022, els ocupats agraris a la Comunitat Valenciana van representar un 2,6 % sobre el total d'ocupats, mentre que a Espanya van suposar el 3,8 %. Per províncies, a Castelló van significar el 4 %; a Alacant, el 2,5 %, i a València, el 2,4 %.

Quant a l'estructura de la població agrària per sexes (quadre 8.2), mentre els homes ocupats en l'agricultura van representar el 3,7 % de la població ocupada masculina de la Comunitat Valenciana (5,4 % a Espanya), les dones del sector agrari van suposar l'1,3 % de la població femenina ocupada valenciana (1,9 % a Espanya).

En l'evolució de la població agrària de la Comunitat Valenciana en el període 2013-2022, s'observa una certa tendència a la baixa del nombre d'actius, ocupats i aturats agraris, amb un lleuger ascens en els dos últims anys (gràfic 8.1).

Quant a la distribució de la població laboral de la Comunitat Valenciana per sectors econòmics de l'any 2022, el sector agrari va tindre una proporció reduïda, amb el 2,6 % dels ocupats totals (gràfic 8.2), enfront del sector serveis amb el 73,6 % del total.

En analitzar la distribució de la població ocupada per grups d'edat de la Comunitat Valenciana en 2022 resulta destacable que, mentre el grup d'ocupats de 55 o més anys va suposar un 32,5 % per a l'agricultura, per al total de sectors va representar un 20,7 % (gràfic 8.3).

En relació amb la distribució de la població agrària ocupada per sexe i grups d'edat en 2022 (gràfic 8.4), la població agrària ocupada masculina va ser quasi 3,5 vegades superior a la femenina. Respecte a l'any anterior, la població agrària ocupada masculina va augmentar en tots els grups d'edat. La femenina es va incrementar en els majors de 55 anys i es va reduir en els menors a aquesta edat.

La població assalariada agrària a la Comunitat Valenciana va ser de 34.300 persones en 2022 (quadre 8.3) la qual cosa va suposar un creixement del 7,1 % respecte a l'any anterior. El nombre d'homes assalariats agraris va augmentar un 22,3 %, mentre que el nombre de dones assalariades agràries va disminuir un 37,5 %. En el conjunt de sectors, el personal assalariat va créixer un 7,2 %. El grau de persones assalariades (proporció de treballadors assalariats respecte al total de població ocupada en el sector) de l'agricultura valenciana en 2022 (60,1 %) va ser molt inferior al del conjunt de l'economia (83,7 %).

El quadre 8.4 mostra un resum comparatiu de la població total i agrària, desagregada per sexes, a la Comunitat Valenciana i a Espanya durant 2022.

Seguidament, s'analitzen les dades del mercat laboral del sector agrari que faciliten el Servei Valencià d'Ocupació i Formació (LABORA). La manera d'obtenir les dades d'atur emprades per LABORA és diferent a la utilitzada per l'EPA, per tant, les dades d'un i l'altre altre mesurament són diferents.

Segons les dades del LABORA, l'atur mitjà anual registrat en 2022 en el sector agrari de la Comunitat Valenciana va ser de 12.100 persones, la qual cosa va suposar una reducció del 23,7 %, 3.752 persones menys que l'any anterior (quadre 8.5 i gràfic 8.6). Per gènere, la desocupació agrària masculina va disminuir un 26,3 % i la femenina un 20,3 %. Per províncies, l'atur agrari també va descendir en les tres províncies (-26,1 % a València; -25,1 %, a Castelló, i -21,0 %, a Alacant). Quant al conjunt de l'economia valenciana, l'atur es va reduir un 17,5 %.

Si s'observa la tendència de l'atur agrari registrat a la Comunitat Valenciana des de 2013, s'aprecia una primera etapa amb una evolució decreixent de la desocupació entre 2013 i 2018, seguida d'una tendència ascendent en el període 2018-2021, amb una reducció significativa en 2022 (gràfic 8.5).

En el quadre 8.6 i en el gràfic 8.7 es recull l'evolució mensual de l'atur registrat en 2021 i 2022, desagregat per sexes i províncies.

Finalment, el quadre 8.7 reflecteix l'afiliació a la Seguretat Social dels treballadors del complex agroalimentari (CNAE 01, 02, 03, 10, 11 i 12) i del total de l'economia, desagregades per sexes i distribuïdes per comarques. Les dades són subministrades per l'Institut Valencià d'Estadística sobre la base de l'explotació estadística dels comptes de cotització i afiliacions a la Seguretat Social. A partir de les dades d'afiliació de l'últim dia del mes, de cadascun dels trimestres de 2022, s'obté la mitjana anual.

A la Comunitat Valenciana, la xifra de treballadors del complex agroalimentari afiliats a la Seguretat Social en 2022 va ser de 109.933 persones, de les quals 75.888 van ser homes i 34.045 dones, aquestes xifres demostren el baix percentatge d'afiliació de les dones en aquest sector, ja que van representar el 31,0 % del total, mentre que en el conjunt van suposar el 46,2 % del total.

El detall d'afiliació a la Seguretat Social de les persones treballadores del sector agrari i de la indústria alimentària es mostra en el quadre 8.8. El règim majoritari d'afiliació de les persones treballadores del sector agrari va ser el Sistema Especial Agrari, el 68,8 % d'afiliacions es va enquadrar en aquest règim. Mentre que en la indústria agroalimentària, el majoritari va ser el Règim General (93,3 %).